

‘Het lijkt een scène uit een rampenfilm: de vlammen komen wel vier meter hoog uit het dak’

Als brand je huis verwoest...

Terwijl ze niet thuis waren, ontstond in de slaapkamer van Belinda (38) en haar man Bert kortsluiting. De bovenverdieping van hun woning ging grotendeels in vlammen op. “Die avond heb ik er geen traan om gelaten. Maar een week later voelde ik me ontheemd en ellendig.”

“Het is zaterdagavond half acht. Bert is onderweg naar huis vanuit Duitsland en ik ben met onze twee kinderen, Sander van zeven en Wouter van bijna vier, en mijn schoonmoeder op een vergadering. Terwijl we daar zitten te luisteren, komt een van de aanwezigen naar met toe en fluistert in m’n oor dat onze burens naar de vergaderruimte hebben gebeld. Ik moet onmiddellijk naar huis, want ons huis staat in brand. Ik schrik, maar ik weet niet wat ik me erbij moet voorstellen. Het enige dat ik denk is: ik moet erheen, nu! Ik laat de kinderen achter bij mijn schoonmoeder en rij in vliegende vaart weg. In de haast knal ik bijna tegen een stilstaande auto aan, maar het gaat op het nippertje goed. Ik heb maar één gedachte, die ik steeds herhaal: laat het alsjeblieft niet al te erg zijn. Als ik in de buurt van onze straat kom, zie ik dikke rookwolken boven de huizen en realiseer ik me dat het wèl erg is. Ik draai onze straat in en kan amper doorrijden, zo druk is het. Het halve dorp is uitgelopen. Met piepende banden parkeer ik mijn auto ergens dwars op de weg voor ons huis en ik loop naar mijn buurvrouw toe, die gelijk op me af komt. Mijn hart klopt als een bezetene. Wat ik zie, lijkt een scène uit een rampenfilm: de vlammen komen wel vier meter hoog uit het dak en uit ons slaapkamerraam. Het is één grote chaos. Het keukenraam ligt aan diggelen op de oprit, de voordeur staat wijd open en brandweerlieden met zuurstofmaskers op rennen de trap op en af. De brandweer blust met man en macht, de weg staat blank van het bluswater. Dakpannen vallen kletterend naar beneden. In de bomen in onze voortuin hangt allerlei troep, wat later de halfverbrande resten uit onze kledingkast blijkt te zijn.

Afstand nemen

Ik vraag aan mijn buurvrouw: ‘Komt dit nog goed?’ Ze legt haar arm om me heen. En vanaf dat moment leg ik me neer bij wat er gebeurt. Bewust of onbewust neem ik afstand van ons huis. Ik raak niet in paniek, ga niet gillen. Ik hoef niet eens te huilen. Ik denk niet aan de meubels en onze spullen die aan het verbranden zijn, maar ik kijk alleen maar naar die vlammen. Het belangrijkste is dat de brand wordt geblust, en wel snel. Ik hoor iemand roepen: Ze moet hier weg, ze raakt overstuur. Maar ik denk: wat een onzin, ik ben helemaal niet overstuur! Wel begin ik te trillen, door de schok en ook door de kou, want ik ben zonder jas weggereden. Mijn buurvrouw geeft me de hare, maar ik blijf trillen. Ondertussen weet Bert nog van niks. Ik krijg van iemand een telefoon aangereikt, maar Bert heeft een nieuw nummer en ik ken het nog niet uit mijn hoofd. Mijn eigen mobieltje ligt in ons huis op de eettafel, bedenk ik me. Pas na een uur haalt een van de brandweermannen hem voor me op. Verbazingwekkend: het ding is niet eens nat en doet het gewoon. Bert neemt vrolijk op, hij denkt dat ik zomaar bel. Ik vind het verschrikkelijk hem te moeten vertellen dat ons mooie nieuwbouwhuis, waarin we dat weekend op de kop af twee jaar wonen, in brand staat. De verbinding valt steeds weg, ik weet niet of hij wel heeft begrepen wat ik hem vertel. Hij is heel rustig en belooft snel thuis te komen. Thuis. Hebben we nog wel een thuis? Intussen heeft iemand een thermoskan koffie gehaald. Het doet me goed. Er staan nog steeds veel mensen te kijken en ik zie de plaatselijke pers foto’s maken. Het is een onwezenlijk gevoel, net alsof ons huis nu publiek bezit is. Nog een uur later zijn de laatste vlammen bijna

gedoofd. Dan zie ik een bekende auto de straat inrijden. Bert komt naar me toe, aangedaan van wat hij aantreft maar nog steeds kalm. Ik ben zo blij dat hij er is. Pas als hij me omhelst stop ik met trillen.

We staan ervan versteld hoe snel de officiële hulpverlening op gang komt. Al tijdens het nablussen is onze verzekeringsagent ter plaatse. Hij stelt ons gerust: we zijn goed verzekerd. Er komt iemand langs van een organisatie die eerste zorg verleent bij brand. Hij vraagt of we slaappleaatsen voor die nacht hebben. We kunnen voorlopig terecht bij mijn schoonouders. Ook regelt hij dat een schoonmaakbedrijf dezelfde avond nog de meubels die beneden staan, op komt halen om waterschade tegen te gaan. Tot onze verbazing komt zelfs de burgemeester ons z'n medeleven te betuigen. Op de een of andere manier dringt het dan pas tot me door het kennelijk wel heel erg is wat er is gebeurd.

In een roes

Als de brandweer is vertrokken wordt het rustiger op straat. We praten na bij de burens. Pas ver na middernacht arriveert het schoonmaakbedrijf. We krijgen toestemming om even naar boven te gaan. We zijn geschokt. Zelfs in de lichtbundels van de zaklamp is alles onherkenbaar zwart, en het hele huis is doordrongen van een penetrante stank. De schade is enorm, vooral op de plek waar de brand is ontstaan: in een hoek van onze slaapkamer, volgens de brandweer door kortsluiting in een klemspotje. Onze kledingkast en alles wat erachter stond, is compleet verdwenen. In het dak zit een groot gat. Ook de rest van onze slaapkamer, de ruimte ernaast en de zolder is verwoest. De badkamer, het toilet en de kinderkamers zijn geblakerd en alles wat maar smelten kan, is gesmolten. We vertrekken tegen drieën, moe en in een roes. Van mijn buurvrouw krijg ik een haastig gevuld toilettasje, zodat we in ieder geval wat verzorgingsspullen hebben. Eenmaal in het logeerbed bij mijn schoonouders kunnen we de slaap bijna niet vatten en komen toch de tranen. Ik staar een paar uur nietsziend naar het plafond, steeds maar denkend aan de vlammen, al die mensen en hoe het nu verder moet.

Huilen om Beertje

Onze zoons weten intussen nog nergens van. Mijn schoonmoeder heeft ze mee naar huis genomen. Ze hebben natuurlijk geen pyjama's bij zich, dus de volgende morgen komen ze uit bed in de kleren die ze 's avonds aan hadden. We besluiten om ze voorzichtig maar eerlijk te vertellen wat er is gebeurd, in simpele bewoordingen, stapje voor stapje. Dat er vuur is geweest in ons huis. En dat alles kapot is, en dus ook de spullen in hun kamertjes. Ja, ook de ridders, en ook de verzameling flippo's en de Lego. Ze moeten het even verwerken, maar reageren redelijk laconiek. Later die ochtend gaan we met z'n allen kijken. In het daglicht is de ravage verpletterend. We schrikken ervan, maar de jongens vinden het behoorlijk spannend allemaal. Wouter vindt het maar raar dat er een gat in het dak zit en lacht erom. Beneden is er veel water- en roetschade. Eigenlijk willen we de kinderen de aanblik van hun verschroeide speelgoed besparen, maar voor we het weten rennen ze al de trap op. Ze bekijken de kamers goed en constateren nuchter dat alles inderdaad echt kapot is. Dan pakt Sander, toch een beetje verdrietig, een van de gesmolten en roetzwarte Lego-ridders van de plank. Ik vertel hem dat de ridders zich tot het laatst toe dapper hebben geweerd, en die verklaring accepteert hij. Het is zo raar: onze spullen liggen exact zoals we het een dag ervoor hebben achtergelaten, maar toch is alles onomkeerbaar veranderd. Ik ben zo blij als ik Sanders eerste brillette en het doosje met z'n melktandjes aantref in m'n nachtkastje: vies maar nog helemaal intact. En onvervangbaar. 's Avonds in bed zoekt Sander tevergeefs naar Beertje, een knuffelbeest dat hij al sinds z'n geboorte heeft. Ik kijk hem alleen maar aan. "O, verbrand", concludeert hij zelf, en drukt snikkend z'n gezichtje in het kussen. Wat vind ik dit erg voor

hem. Beertje is natuurlijk onvervangbaar. Ik besluit toch dat nieuwe knuffels bovenaan mijn lijst komen. Het is het enige dat ik voor hem kan doen.

In de dagen die volgen hebben we het druk. Voorlopig kunnen we niet in ons huis wonen, zoveel is duidelijk. Het moet worden herbouwd. We zijn er nog steeds redelijk nuchter onder, zoals we altijd reageren op tegenslag: diep ademhalen en gewoon weer doorgaan. Via buurtgenoten vinden we binnen een dag een klein huurhuisje en daar zijn we dolblij mee. Maar er zijn meer praktische zaken die we moeten regelen. We zijn al onze kleding en persoonlijke spullen kwijt, dus we moeten ondergoed, sokken, tandenborstels en wat basiskleding kopen. Intussen ervaren we de saamhorigheid die zo typerend is voor een dorp. Op de school van Sander is de brand het gesprek van de dag, en we krijgen kleding en meubilair aangeboden. De kinderen van groep 8 organiseren spontaan een speelgoedinzameling waaraan de hele school meedoet. Het is hartverwarmend en het versnelt de verwerking voor de kinderen.

Ingrijpende nasleep

Na een kleine week betrekken we onze tijdelijke woonruimte. Bert gaat weer aan het werk. De dagelijkse routine keert terug, maar ik kan mijn draai niet vinden. Ik merk dat de kalmte van de eerste dagen plaats begint te maken voor een rusteloos gevoel. Op de avond van de brand zei iemand tegen me dat brand bijna het ergste is dat je kan overkomen. Op dat moment kon ik die opmerking niet zo plaatsen. Mijn man en ik waren allebei relaxed, helemaal niet in paniek zoals je wel eens ziet. Ja, natuurlijk was het erg, maar we waren dankbaar dat we er allemaal nog waren en die verbrande spullen waren vervangbaar. We maakten er zelfs grapjes over dat we nu in één klap van allerlei rommel, die we altijd nog eens wilden opruimen, af waren. Maar achteraf gezien had die persoon toch gelijk. Want de nasleep van de brand is ingrijpender dan ik had ingeschat. Ik voel me ontheemd. Mijn huis is mijn basis, en die basis is tijdelijk onder m'n voeten weggeslagen. Ik begin me steeds meer te realiseren dat ik afscheid moet nemen van zaken die me dierbaar waren. Ik mis de kleren die ik had. Ik mis mijn fijne bed. Ik mis de portretjes van de kinderen die aan onze slaapkamermuur hingen. Ik kan mezelf nog zo vaak voorhouden dat we goed verzekerd zijn en dat alles dus wel weer goed komt, maar toch voel ik me ellendig. Ik zit in een soort rouwproces: wat ik had, komt niet meer terug – daar moet ik mee dealen. En de gedachte aan wat er zou zijn gebeurd als we wel thuis waren geweest, laat me maar niet los. Zouden we het dan ook nog hebben kunnen navertellen?

Ze zeggen dat tijd alle wonden heelt. En dat is ook zo. De herbouw van ons huis heeft een precies een half jaar geduurd en inmiddels wonen we er weer in. We hebben nieuwe bedden, er is nieuw speelgoed en in onze nieuwe kast hangen nieuwe kleren. Het rouwproces is afgesloten. En soms, als ik in bed lig, denk ik: het is net alsof het nooit is gebeurd. Maar vergeten doe ik de brand nooit. Want het heeft me terdege wakker geschud. Een veilig thuis is niet vanzelfsprekend, er kan zomaar iets gebeuren dat je leven onverwacht op z'n kop zet. Niet dat ik overdreven bang ben geworden, maar ik ben wel extra alert als het gaat om elektrische apparatuur. Voordat we op vakantie gingen, ben ik wel drie keer het huis door geweest om te checken of echt alle stekkers uit het stopcontact waren! Ik waardeerde altijd al wat we hadden, maar nu des te meer. Tegelijkertijd kijk ik ook anders tegen ons 'bezit' aan. Natuurlijk, het is fijn om dingen om je heen te hebben waar je van houdt. Maar zoals veel mensen hadden we in de loop der jaren ook een heleboel zaken verzameld waarmee we eigenlijk niets deden, maar die we onder het motto 'je weet maar nooit' bewaarden. Al die dingen hebben nu letterlijk als brandstof gediend. Toch missen we ze niet. Ze voegen niets toe, maar geven juist onrust in je huis en hoofd. Daarom proberen we nu overbodige dingen

uit ons huis en dus ons leven te weren. Zo hopen we meer ruimte te creëren voor wat echt telt. Want dat is nog de belangrijkste les, denk ik. Ik heb besloten meer te genieten, van de dingen die ik doe, van ons gezin, van elkaar. Vanaf nu pluk ik de dag!”

Brand? Je staat er niet alleen voor

Een brand is heel ingrijpend en veroorzaakt meestal grote ontredde. Stichting Salvage is een dienstverlenende organisatie van Nederlandse brandverzekeraars die directe persoonlijke hulpverlening biedt aan iedereen die door een brand, blikseminslag of explosie is gedupeerd. Salvage stelt de gedupeerden gerust en biedt hulp door tijdelijk onderdak te regelen en praktische adviezen te geven. Ook zorgt de stichting ervoor dat er zonnig maatregelen worden genomen om de schade te beperken en treedt Salvage in sommige gevallen op als zaakwaarnemer namens verzekeraars. Voor verzekerden is de hulp door Salvage gratis meegedeekt op de polis. Ook niet-verzekerden worden geholpen. Een speciaal Garantiefonds van brandverzekeraars dekt de kosten daarvan.

Meer info? <http://www.stichtingsalvage.nl/>

© <http://www.belindafallaux.nl/>